

ד"ר נעמה גולן

בחינת בקיאות בתנ"ך

החוג למקרא ותרבות ישראל, מסלול על יסודי

מכללת סמינר הקיבוצים

במסגרת לימודיכם בתוכנית ההסבה למקרא ותרבות ישראל, תחשפו למבחר טקסטים המהווים מסד לתרבות היהודית הישראלית והכללית. חשיפתכם לתכנים אלה במסגרת היותכם אנשי ונשות חינוך העתידים להשתלב בהוראה, הינה חשובה מאין כמוה ומהווה הזדמנות משמעותית ומאתגרת, לעצב בסיס תרבותי עבור ילדינו - הדור החדש של החברה הישראלית.

סגל המרצים יעשה כל שביכולתו על מנת לסייע לכם בהצלחת משימה חשובה זו, הן בהקניית ידע ומושגי יסוד אודות הטקסט המקראי והן במתן כלים לקריאה עצמאית בטקסט זה וניתוחו מבחינה ספרותית.

במסגרת הכשרתכם, עליכם לגשת לבחינת התמצאות בטקסט המקראי. בחינה זו תסייע לכם לקרוא ולהתמצא במבחר טקסטים מקראיים מרכזיים, בהתאם לדרישת תכנית הלימודים במקרא של משרד החינוך, ותסייע לכם בתהליך הכשרתכם המעשית בהוראה.

- הבחינה תהווה **נקודת זכות אחת** בשקלול ציון התואר שלכם.

מועדי הבחינה:

החלטנו השנה לקבוע מראש **שלושה מועדים לבחינת הבקיאות**, על מנת לאפשר לכם לבחור את המועד הנוח ביותר בעבורכם. כל אחד/ת מכם רשאי לגשת לשני מועדים. מוזמנים לבחור את המועד שהכי מתאים לכם.

מועד א: יום ב, 6.7.25 9:00-11:00

מועד ב: יום ב, 3.8.25 9:00-11:00

מועד ג: יום ב, 7.9.25 9:00-11:00

הבחינה תערך **בתומקס**. מי שמעדיף/ה להיבחן פיזית (עפרון ונייר) - יש להירשם מראש במדור בחינות.

סוגי השאלות בבחינה:

הבחינה תכלול שאלות העוסקות בהקשרם של פסוקים ובהשלמתם, זיהוי דמויות, זיהוי הדובר והנמען בפסוק, רצף אירועים בעלילה, הכרת ניבים וביטויים, מקומות, רעיונות דומים לסיפורים אחרים.

איך להתכונן למבחן? המלצות ללימוד:

- מומלץ לקרא את כל הסיפורים, ולהאזין להקראתם באתר 929:
<https://www.929.org.il/today>
- לצד האזנה לטקסט, ניתן להשתמש בפרשנות הכתוב באתר זה (פרשנות של הרב שטיינזלץ) ובתקציר של הפרק (מומלץ גם להקשיב לו!) וכן ניתן להיעזר בסדרת דעת מקרא/ עולם התנ"ך (ניתן גם להיכנס בצורה מקוונת, דרך אתר הספרייה).
- מומלץ לסכם כל פרק תוך התייחסות לדמויות מרכזיות, מוטיבים חוזרים ומשפטי מפתח, ניבים ופתגמים, מקומות, רעיונות דומים לסיפורים אחרים.
- מכיוון שמדובר בכמות גדולה של פרקים, קשה ללמוד הכל בבת אחת ולכן מומלץ לחלק לעצמכם את הלימוד (לדוגמה: ללמוד בכל יום פרק אחד או שניים, בצורה שתוכלו לסיים את הלימוד בזמן).
- מומלץ ללמוד בחברות / בזוגות. ולהיעזר אחד בשני. ניתן לקבוע זמן קבוע ללימוד משותף.

מפגשי הכנה:

כדי לעזור לכם בלימוד לקראת הבחינה החלטתי לקיים שלושה מפגשים בתאריכים הבאים:

1. יום ד, 7.1.26 בשעה 20:30

2. יום א, 22.2.26 בשעה 20:30

3. יום ה, 30.4.26 בשעה 20:30

לקראת המפגשים הללו ייערכו מפגשי הכנה עם עוזרות המחקר שלי. במפגשים אלו תוכלו להתכונן לקראת הבחינות.

קישור קבוע לזום:

<https://smkb.zoom.us/j/87617296148>

השתתפות במפגשים איננה חובה (אך מאוד מומלצת)! לקראת כל אחד מהמפגשים הללו יוגדר מראש חומר מסוים שיש ללמוד עד למועד המפגש, ובמפגש עצמו יהיה חידון על החומר הנלמד. השתתפות בחידונים אלו תוכל לזכות אתכם **בבנוס של עד 10 נק' שיתווסף על ציון המבחן הסופי. בנוסף, במפגשים אלו יודגמו סוגי השאלות**

שיהיו במבחן. לקראת המפגש הראשון- יש ללמוד את ספר בראשית (כל הספר למעט שלושה פרקים (ה, י, לו)).

הפרקים לבחינה:

הספר	פרקים	נושאים
בראשית	א-ד, ו-ט, יא 9-1	סיפורי הבריאה וראשית האנושות
	יב, יג, טו, טז, יז, יח, כא, כב, כג	סיפורי אברהם ויצחק
	כה 19-34, כז, כח, כט 1-31, לב	סיפורי יעקב ועשיו
	לז, לט-מה, נ	סיפור יוסף
שמות	א-ה, ז-יב, יד, טו 1-11	סיפור השעבוד והגאולה
	יט, כ, לב	מתן תורה ועגל הזהב
ויקרא	יט	פרשת קדושים
במדבר	יא, יב, יג, יד, כ, כב, כג	תלונות העם, המרגלים
דברים	א, ו, לד	קריאת שמע, מות משה
יהושע	א, ב, ג, ה 13-15, ו, ט, י 1-15	מינוי יהושע, המרגלים וכבוש הארץ
שופטים	ג 7-31, ד, ה, ט, יא, יג, יד, טו, טז	סיפורי השופטים
שמואל א	א, ח, ט, יג 1-14, טו, טז, יז, כח, לא	שמואל שאול ודוד
שמואל ב	א, יא, יב, יג, יד, טו-יט	דוד ובניו
מלכים א	ג, ה, י, יא, יב	חכמת שלמה, פילוג המלוכה
	יז-יט, כא	סיפורי אליהו ופרשת כרם נבות
מלכים ב	יז 1-24, כה	גלות שומרון וגלות יהודה
ספר יונה	א-ד	
מגילת רות	א-ד	
מגילת אסתר	א-י	

ניתן לפנות אליי בכל שאלה למייל: naamagolan1@gmail.com

וכן ניתן לתאם איתי פגישה אישית בזום בשעת הקבלה שלי (יום שני, בשעה 13:00) בתיאום מראש.

לימוד פורה ובהנאה ובהצלחה לכולם

נעמה

שאלות לדוגמה

א. באיזה הקשר נאמרו דברים אלו? מי אמרם או על מי או על מה נאמרו?

1. ותאמרנן איש מצרי הצילנו מיד הרעים וגם דלה דלה לנו וישק את הצאן. ויאמר אל בנתיו ואיו למה זה עזבתן את האיש קראן לו ויאכל להם.

2. שא נא לפשע אמתך פי עשה ועשה ה' לאדני בית נאמן פי מלחמות ה' אדני נלחם ורעה לא תמצא בך מימך. ויקום אדם לרדף ולבקש את נפשך והיתה נפש אדני צרורה בצרור החיים.

3. ויאמרו איש אל רעהו הבה נלבנה לבנים ונשרפה לשרפה ויתהי להם הלבנה לאבן והחמר היתה להם לחמר.

4. אם תלכי עמי והלקתי ואם לא תלכי עמי לא אלך.

5. ויאמר ברוכה את לה' בתי היטבת חסדך האחרון מן הראשון לבלתי לכת אחרי הבחורים אם דל ואם עשיר.

ב. כתבו את שם האב של הדמויות הבאות.

1. יונה
2. אברהם
3. רחל
4. משה
5. שמשון

ג. כתבו את שם העיר או המקום.

1. וַיְהִי בַיָּמֵי שְׁפֹט הַשְּׁפֹטִים וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וַיִּלָּךְ אִישׁ מִ _____ לְגֹר בְּשָׂדֵי מוֹאָב הוּא וְאִשְׁתּוֹ וַיֵּשְׁבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵת הַהִיא לֵאמֹר אָרוּר הָאִישׁ לְפָנַי ה' אֲשֶׁר יָקוּם וּבָנָה אֶת הָעִיר הַזֹּאת אֶת _____ בְּבָכְרוֹ וַיִּסְדָּנָה וּבְצַעֲרֵירוֹ יִצְיֵב דָּלְתֶיהָ.
2. וַיִּשְׁבַּע יְהוֹשֻׁעַ בְּעֵת הַהִיא לֵאמֹר אָרוּר הָאִישׁ לְפָנַי ה' אֲשֶׁר יָקוּם וּבָנָה אֶת הָעִיר הַזֹּאת אֶת _____ בְּבָכְרוֹ וַיִּסְדָּנָה וּבְצַעֲרֵירוֹ יִצְיֵב דָּלְתֶיהָ.
3. וַתִּמַּת שָׂרָה בְּקִרְיַת אַרְבַּע הוּא _____ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֵא אַבְרָהָם לְסַפֵּד לְשָׂרָה וּלְבַכְתָּהּ.

ד. מדרשי שם – כתבו מי הדמות העומדת מאחורי מדרשי שם אלו.

1. אִם כָּל חַי
2. כִּי שָׁמַע ה' אֶל עֲנִידָךְ